

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

7 Quæ personæ teneantur corrigere. Et quæ sint corrigendæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

neceffarij ad salutem, & te de illius notitia rogaret. Lorca item...

5. Rursus est difficultas; an obligeris corrigere proximum...

6. Deinde exularis a correptione statim facienda, si sperant...

7. Que doctrina etiam habet verum, casti quo illo intermedio...

PUNCTUM VII.

Quæ personæ teneantur corrigere, & quæ sint corrigendæ.

- 1 Omnes obligati sunt proximum corrigere.
2 Peccator publicus regulariter a correptione deobligatur...

1. Errum est omnes obligatos esse, cum sit præceptum naturale...

2. Solum de peccatore est dubium; obligatusne sit corrigere...

3. Ex quo à fortiori constat peccatorem occultum obligari...

tum cur corrigere, quia potest ex tali correptione fructus sperari...

4. Sed quid si ob peccatum proprium inepius sis correptioni...

Ab hac doctrina excipiunt supradicti Doctores, Suarez, Sorus, Lorca...

5. Dixi, extra casum extremum: nam si proximus constitutus in extremis...

6. Fateor hanc doctrinam mihi difficilem esse. Nam (vt ipse Suarez concedit)...

7. De concionatore, & de iudice delicta corrigentibus, plures Doctores...

Contrarium omnino est dicendum, quia supradictæ actiones nec sunt annexæ...

8. Tandem advertendum est, etsi omnes obligentur corrigere peccatores...

pp domino

domino subordinata, & sub illius cura. Quod verò dicit Villalobos debere dominum à suo seruitio famulum expellere, si videat domi occasionem habere peccandi, laudo si faciat, obligationem tamen non agnosco, præcipue si domino vilis sit famulus, quia non tenetur occasionem peccatorum cum suo damno remouere, & fortè expulsiu liberius peccabit: & ita tenet Arag. 2.2. quæst. 33. art. 4. ad finem.

9 Quod si de personis corrigendis loquamur, omnes tam fideles, quam infideles sunt corrigendi: Nam licet infideles non sint fratres per gratiam, sunt tamen per naturam, & cuiuslibet incumbit onus eorum salutem procurandi. Ita omnes Catholici.

10 Difficultas est de Prælati, an sint à subditis corrigendi? Et quidem debere corrigi, si delinquant, est expressa decisio Gregorij in cap. sicut 2. quæst. 7. ubi sicut laudabile, & discretum est reuerentiam, & honorem exhibere maioribus: ita rectitudinis, & Dei timoris est, si quæ in eis sunt, quæ indigent correctione nulla dissimulatione postponere; cum & proximi sint, & arctius tenemur eos diligere. Aduertendum tamen est hanc correctionem faciendam esse cum magna prudentia, & humilitate, & potius obsecrando, quam increpando. Aliàs nullius effectus erit. Itemque secretò, & non publicè; ex decreto Innocentij III. ex cap. cum ex iniuncto, de hereticis & facit ad id cap. sententia, cap. qualis. 2. quæst. 7. Quod intelligi debet, tunc enim publicè argui debent, etiam si nulla speretur emendatio. Deinde captari debent tempora, quibus erudunt magis esse dispositi: & generaliter in hac correctione summa prudentia opus est: & in iis Doctores conueniunt cum D. Th. 2. 2. quæst. 15. art. 4. Valent. ibi disput. 3. quæst. 10. part. 4. Bannes & Caletanus ibi Torres disput. 88. dub. 1. Lorca disput. 43. Egidius de Coninch. disput. 28. dub. 4. art. 1. num. 52.

PUNCTUM VIII.

An ordo correctionis fraternæ assignatus à Christo Domino, Matth. 28. sit in præcepto?

- 1 Quis sit ordo correctionis à Christo constitutus.
- 2 Ad quem finem est inductio testium.
- 3 Seruandus est hic ordo, quando adsunt aliquæ circumstantiæ.
- 4 In hoc ordine non constituit Christus nouum præceptum, sed præceptum naturale correctionis declarauit.
- 5 Satisfit quibusdam obiectionibus.

1 Ordo correctionis consistit primò, vt peccantem admones secretò, & absque vilo teste, iuxta illud. si peccauerit in te id est, te sciente corripit inter te ipsum solum. Quod si te non audierit induces testes, vnum, vel duos: si illos non audierit, dices ecclesie: si ecclesiam non audierit tibi sicut ethnicus, & publicanus.

2 Testes inducis, vt te adiuent in correctione delinquentis, fortè enim peccator est te contempserit, testes reuerentur. Quapropter solum sunt inducendi, quando certò ex eorum inductione speretur utilitas delinquentis, vt bene aduertit Lorca 2. 2. quæst. 33. art. 8. disp. 46. num. 20. Quod si delictum testibus est notum, aut talis naturæ, vt possis Prælatò denunciare, iudicis testes, vt testificentur te satisfecisse officio, & obligationi corrigendi secretò, ne postea ob non præmissam correctionem à denunciatione faciendâ repellaris, iuxta, cap. cum dilectus, de accusacionibus: & tradit Chryostomus hom. 61. in Matth. & ex Hieron. & Aug. Valent. disput. 3. quæst. 10. part. 5. §. posse enim, pag. 683. Nunquam tamen inducuntur, vt testes in iudicio possint esse; quia hoc est extra finem correctionis fraternæ, & daretur occasio proximo negandi delictum, neque admittendi correctionem, si intelligeret testes in iudicio contra illum esse deposituros. Quare cum Christus dicit, vt in ore duorum, vel trium stet omne verbum, idè dixit, quia in ore duorum, vel trium facilius persuadetur correptus id quod agit & malum esse, & emendatione dignum. Facta inductione testium, si adhuc delinquent non corrigatur, dicendum est ecclesie, hoc est, Prælatò, & superiori, qui nomine ecclesie intelligitur, vt infra dicemus.

3 Non deserunt Doctores, qui saltem tanquam probabile defendunt supra dictum ordinem non esse sub præcepto seruandum, sed solum sub consilio: ita Bernardin. de Areualo tract. de correct. fraternæ, & Salmer. tom. 4. in Euangel. part. 3. tract. 11. qui varias rationes, & testimonia adducunt ad hanc probabilitatem aduertendam: sed omnes illæ solum probant hunc ordinem non esse semper seruandum, sed debitis temporibus, & circumstantiis, quando scilicet est secretum delictum, & per correctionem secretam sufficienter emendandum præsumitur, neque alia ratio, boni communi, aut cessio iuris cogit illum omittere: sic Lorca 2. 2. quæst. 33. art. 8. disp. 46. sect. 3. membr. 2. artic. num. 26. Torres disput. 89. dub. 2. concl. 2. ep. 3. Bannes art. 8. dub. 2. concl. 4. Valent. disput. 3. quæst. 10. part. 5. corrum est pag. 676. Villalobos tract. 4. disp. 9. Egidius de Coninch. disput. 28. dub. 8. num. 138. Suarez tom. 4. de relig. lib. 10. cap. 7. §. num. 10.

4 Quare pro certo tenendum est cum supradictis Doctori-

bus, & aliis pluribus, quos ipsi referunt, Christum Dominum in supradicto loco Matth. & tradidisse præceptum correctionis, & declarasse modum, quo debet fieri. Non quia nouum aliquod præceptum tulit, quod ex ipsa lege naturæ non oriatur, sed quia præceptum à lege naturæ obsecutus tradidit clarius explicuit, ipsa enim natura dicitur corrigendum esse proximum cum minori damno famæ, & honoris, quo fieri possit, ac proinde si absque testium inductione corrigi potest, ipsa natura dicit, vt corrigatur, & si solum vnicus testis sufficit, vt quid duo sunt adducendi: & si iis adductis emendatur, quare ecclesie denuntiandum est. Est ergo hic ordo in præcepto. Et ita definitum videtur ab Innocentio III. in capit. Nouit, de iudic. ep. cap. cum ex iniuncto, de hereticis, & ab Alexandro III. in capit. licet Heli, de si monia.

5 Neque obstat verba Christi non videri generalia, cum solum de peccatis, quæ sunt iniuriosa corrigendi loqui videantur, in quibus secreta correctio vix habet locum, sed illa omnia potest ad denunciationem procedi. Non inquam, obstat, nam esto de solis illis peccatis expressè loquatur Christus Dominus, & communi sensu ecclesie ad omnia alia peccata, quæ proximus committit te sciente, extenduntur: sicuti Matth. 25. Operibus tantum misericordiam promittitur vita æterna, & tamen inde inferunt omnes Patres dereliquis bonis operibus idem esse dicendum; quia est æqua, vel efficacior ratio: ita in præsentem. Si enim in iniuriis propriis, in quibus expecti potest iudicialis satisfactio, potest aliquando, & debet iniuriatus corrigere delinquentem, vt tradit D. Thom. 2. 2. quæst. 33. art. 7. in corp. & Bannes art. 8. dub. 1. §. deinde probatur. Torres disp. 89. circa fin. à fortiori in peccatis aliis poterit, & debet hanc correctionem apponere. Præterea illud in te, non debet explicari contra te, vt communiter sonat, quæ tibi aliquam specialem iniuriam intulisset, sed, vt explicat Lyra. Glossa, Hugo Cardinalis, & Augustinus sermon. 26. de verbis Domini, id, coram te, te sciente, qui enim te sciente peccat, quasi te contemnit, ac proinde in te peccat, hoc contra te; vel dici potest in te peccate, quatenus te ad peccatum incitat, & suo malo exemplo mouet ad peccandum: sic ex Augusto, Aulelmo, Chryostomo, & aliis explicat Lorca disp. 46. membr. 1. num. 12. & optimè Suarez tom. 4. de relig. lib. 10. c. 7. annot. 12.

PUNCTUM IX.

An renuntiari possit ab aliquo, vt secum hic ordo seruetur, quando aliàs ex præcepto diuino seruandus erat.

- 1 Negatiue aliqui respondent. Et quibus probent.
- 2 Pro certo tenendum est Socijs renuntiari posse.
- 3 Satisfit rationibus contrariis.
- 4 Nemini licitum est impugnam quolibet questio colore hanc iuris consuetudinem.
- 5 Propositur quedam obiectio, an ex cessione iuris manifestari possint delicta superiorum, quæ aliàs ex charitate manifestari non poterant.
- 6 Satisfit supradictæ obiectioni.
- 7 Religiosi Societatis lesæ cedunt iuri in ordine ad correctiorem fraternam non iudicalem.

1 Philarcus de officio Sacerdotis tom. 3. part. 1. lib. 4. cap. 14. statim in princip. & Lorca 2. 2. quæst. 33. art. 8. disputat. 47. numer. 13. acriter defendunt hoc ius renuntiari non posse, primò. Nam esto quilibet dominus sit propriæ famæ, ac proinde ob aliquem honestum finem pati possit in illa detrimentum. At præceptum diuinum de ordine in correctione seruando non solum attendit famam proximi, vt quàm minus fieri possit leudatur, sed præcipue attendit bonum ipsius correctionis, vt melius, & congruentius fiat, & pacem, & quietem communiam, & euitationem rixarum, & aliorum defectuum, quæ ex manifestatione oculorum oriri possunt: cui iuri non videtur posse cedere quilibet priuatus. Secundo sæpè Prælati erit minus apus ad corrigendum alio particulari; tum quia gratus non est delinquenti, tum ob eius imperitiam, & fortè prauum affectum. Ergo in tali casu non esset licitum omnia priuata correctione vili ad denunciationem inutilem deuenire. Ergo in hoc casu non potuit subditus renunciare ius quod habet de secreta sibi notificatione faciendâ; aliàs esset renunciatio prodiga famæ, & perniciosa. Cum autem in quolibet religione plures esse possint Prælati inefficaces in corrigendis secretis aliquorum culpis, quàm alij particulares, effecti videntur non posse generatim hoc ius renuntiari.

2 Nihilominus certa sententia est posse quemlibet, & totam aliquam communiatem (vt facit sanctissima religio Societatis Iesu) renunciare iuri, quod habet, vt sibi peccata secretò corrigantur, antequam ad Prælatum deferantur, ipse defertens nullius culpe reus sit, etiam si correctionem non præmiserit: ita docuit Thomas Sanchez lib. 6. summ. cap. 18. Valentia 2. 2. disp. 3. quæst. 10. part. 5. pag. 678. §. quintus casus. Torres de charitate, quæst. 33. articulo 7. dispensatione 89. dubio 4. circa finem Suarez disput. 8.